

Valtioneuvoston asetus

kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
kumotaan kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013) 3 §:n 2 kohta,
muutetaan 1 §, 2 §:n 2 momentti, 6 §:n 2 ja 3 momentti, 7 §, 12 §:n 2 momentti, 13 § ja 14 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta, 15 §, 18 §:n 1 momentin 7 kohta, 27 §:n otsikko sekä 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 28 §:n otsikko ja johdantokappale, 29 §, 30 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 31 §:n otsikko ja johdantokappale, 33 §:n 2 momentti, 35 ja 36 §, 39 §:n 5 kohta, 47 §:n johdantokappale, 49 ja 51 §, 52 §:n 1 momentti, liitteessä 1 oleva 1 ja 2 kohta sekä liitteessä 3 olevan 2 kohdan otsikko,
sellaisina kuin niistä ovat 14 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta sekä 18 §:n 1 momentin 7 kohta asetuksessa 103/2015, 36 § asetuksessa 960/2016 ja 51 § asetuksessa 781/2018, sekä
lisätään 14 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi asetuksissa 103/2015 ja 781/2018, uusi 4 momentti, asetukseen uusi 14 a § ja liitteen 3 taulukoihin uudet otsikot seuraavasti:

1 §

Tarkoitus

Tämän asetuksen tarkoituksena on kiertotalouteen siirtymisen tukemiseksi varmistaa erityisesti kierrätykseen ja muuhun hyödyntämiseen soveltuvan jätteen sijoittamisen vähentäminen kaatopaikalle sekä pintaveden, pohjaveden, maaperän ja ilman pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä ilmastonmuutoksen ja muiden siihen rinnastettavien laaja-alaisten haitallisten ympäristövaikutusten torjumiseksi ohjata kaatopaikkojen suunnittelua, perustamista, rakentamista, käyttöä, hoitoa, käytöstä poistamista ja jälkihoitoa sekä jätteiden sijoittamista niille siten, ettei niistä kaatopaikan koko elinkaaren aikana aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

2 §

Soveltamisala

Tätä asetusta ei sovelleta paikkaan, jonne sijoitetaan vain pilaantumaton maa-ainesjätettä tai kaivannaisjätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (190/2013) soveltamisalaan kuuluvaa jätettä. Asetusta ei myöskään sovelleta vaarattomaksi jätteeksi luokitellun ruoppausmassan sijoittamiseen vesistöön tai mereen taikka sen pohjaan tai sen alla olevaan maaperään eikä pilaantumattoman ruoppausjätteen sijoittamiseen maan päälle tai maahan sen vesiväylän läheisyyteen, josta se on poistettu.

6 §

Kaatopaikan pohjarakenteet

Jos kaatopaikan maaperän tiiveys ei luonnostaan vastaa 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia, sitä on parannettava rakennetulla tiivistyskerroksella vastaavan suojatason saavuttamiseksi. Rakennetun tiivistyskerroksen paksuuden on oltava vaarattoman jätteen kaatopaikalla ja pysyvän jätteen kaatopaikalla vähintään 0,5 metriä ja vaarallisen jätteen kaatopaikalla vähintään 1,0 metriä.

Kaatopaikkaveden keräämiseksi on vaarallisen jätteen kaatopaikan ja vaarattoman jätteen kaatopaikan maaperän tai tiivistyskerroksen päälle lisäksi asennettava kaatopaikan tiivistämiseen tarkoitettu keinotekoinen eriste ja tämän päälle kuivatuskerros, jonka paksuuden on oltava vähintään 0,5 metriä.

7 §

Kaatopaikan pintarakenteet

Jätteen täyttöalueen saavutettua lopullisen korkeutensa sen päälle on vaarallisen jätteen kaatopaikalla ja vaarattoman jätteen kaatopaikalla rakennettava pintarakenteet, jotka koostuvat liitteessä 1 olevassa 2 kohdassa mainituista kerroksista.

12 §

Kaatopaikkaa koskevat muut yleiset vaatimukset

Jätteen hyödyntämisessä kaatopaikalla sen rakenteissa on noudatettava jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (978/2021) 28 §:ää.

13 §

Kaatopaikkaluokat ja eri kaatopaikoille hyväksyttävä jäte

Kaatopaikka luokitellaan vaarallisen jätteen, vaarattoman jätteen tai pysyvän jätteen kaatopaikaksi.

Kaatopaikalle hyväksytään vain sen luokan mukaisia jätteitä. Tämä ei kuitenkaan koske:

1) soveltuvan pysyvän vaarattoman jätteen hyödyntämistä rakennustarkoitukseen kaatopaikalla;

2) muun kuin 1 kohdassa tarkoitetun soveltuvan vaarattoman jätteen hyödyntämistä pysyvän jätteen kaatopaikan pintarakenteissa tai vaarallisen jätteen kaatopaikan pintarakenteiden tiivistyskerroksessa tai sen yläpuolella olevissa rakenteissa; eikä

3) 30 tai 31 §:ssä tarkoitettuja tapauksia.

14 §

Kaatopaikalle soveltumaton jäte

Kaatopaikalle ei hyväksytä:

2) jätettä, joka kaatopaikkaolosuhteissa on jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY liitteessä III, sellaisena kuin se on jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY liitteen III korvaamisesta annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1357/2014 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY liitteen III muuttamisesta vaarallisuusominaisuuden HP 14 ”ympäristölle vaarallinen” osalta annetussa neuvoston asetuksessa (EU) 2017/997 säädetyn mukaisesti räjähtävää, hapettavaa, syttyvää tai syövyttävää;

3) sairaalassa ja eläinlääkäriasemalla sekä niihin rinnastettavassa toiminnassa syntynyttä jätettä, joka on 2 kohdassa mainitun liitteen mukaisesti tartuntavaarallista;

Uudelleenkäytön valmistelua tai kierrätystä varten erilliskerätyn jätteen kaatopaikalle sijoittamisen kiellosta säädetään jätelain 15 a §:ssä.

14 a §

Kierrätykseen tai muuhun hyödyntämiseen soveltuvan jätteen kaatopaikalle sijoittamista koskeva rajoitus

Kierrätykseen tai muuhun hyödyntämiseen soveltuvan jätteen kaatopaikalle sijoittamista on vältettävä mahdollisuuksien mukaan, lukuun ottamatta jätettä, jonka sijoittamisella kaatopaikalle päästään jätelain 8 §:ssä tarkoitetun etusijajärjestyksen mukaisesti ympäristön kannalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen.

15 §

Jätteen esikäsittelyvelvollisuus

Kaatopaikalle hyväksytään vain etusijajärjestyksen mukaisesti esikäsiteltyä jätettä. Vaatimus ei koske sellaista pysyvää jätettä, jota ei voida esikäsitellä teknisesti käyttökelpoisella tavalla eikä muutakaan jätettä, jos esikäsitely ei edistä 1 §:ssä säädetyn tarkoituksen saavuttamista vähentämällä jätteen määrää tai haitallisuutta taikka jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

18 §

Perusmäärittelyssä vaadittavat tiedot

Perusmäärittelyä varten on jätteestä oltava käytettävissä seuraavat perustiedot:

7) vaarallisesta jätteestä 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainitun liitteen mukaiset pääasialliset vaaraominaisuudet;

27 §

Vaarattoman jätteen kaatopaikalle suppean testauksen perusteella tai ilman testausta hyväksyttävä jäte

Jäteluettelon nimikeryhmässä 20 mainitut vaarattomiksi jätteiksi luokitellut yhdyskuntajätteet voidaan hyväksyä suppean testauksen perusteella vaarattoman jätteen kaatopaikalle, jos:

Asbestia sisältävä rakennus- ja purkujäte sekä muu soveltuva asbestijäte voidaan hyväksyä ilman testausta vaarattoman jätteen kaatopaikalle, jos jätteen sijoittamisessa noudatetaan asbestijätettä koskevia 31 §:ssä säädettyjä erityisiä vaatimuksia.

28 §

Vaarattoman jätteen kaatopaikalle hyväksyttävän vaarattoman jätteen yleiset kelpoisuusvaatimukset

Vaarattoman jätteen kaatopaikan pintarakenteen tiivistyskerroksen alla olevaan jätetäyttöön tai rakenteeseen hyväksytään vain sellaista vaaratonta jätettä, jonka biohajoavan ja muun orgaanisen aineksen pitoisuus määritettynä orgaanisen hiilen kokonaismääränä tai hehkutushäviönä on enintään 10 prosenttia. Tämä ei koske seuraavia jätteitä:

29 §

Vaarattoman jätteen kaatopaikalle yhdessä kipsipohjaisen jätteen kanssa hyväksyttävän vaarattoman jätteen kelpoisuusvaatimukset

Vaarattomaksi jätteeksi luokiteltuja kipsipohjaisia jätteitä hyväksytään vain vaarattoman jätteen kaatopaikan sellaiseen osaan, johon ei sijoiteta biohajoavaa jätettä.

Vaarattomaan jätteeseen, joka sijoitetaan kaatopaikalle yhdessä kipsipohjaisten jätteiden kanssa, sovelletaan liitteen 3 taulukon 4 mukaisia raja-arvoja.

30 §

Vaarattoman jätteen kaatopaikalle yhdessä hyväksyttävän vaarattoman jätteen ja vakaan reagoimattoman vaarallisen jätteen kelpoisuusvaatimukset

Vakaata reagoimatonta vaarallista jätettä hyväksytään vain vaarattoman jätteen kaatopaikan sellaiseen osaan, johon ei sijoiteta biohajoavaa jätettä.

Vaarattomaan jätteeseen ja vakaaseen reagoimattomaan vaaralliseen jätteeseen, jotka sijoitetaan yhdessä kaatopaikalle, sovelletaan liitteen 3 taulukon 5 mukaisia liukoisuusominaisuuksien raja-arvoja ja taulukon 6 mukaisia muita vaatimuksia.

31 §

Eräiden asbestijätteiden hyväksymistä vaarattoman jätteen kaatopaikalle koskevat vaatimukset

Edellä 30 §:n 2 momentissa säädettyjä kelpoisuusvaatimuksia ei sovelleta vakaaksi reagoimattomaksi vaaralliseksi jätteeksi luokiteltavan asbestia sisältävän rakennus- ja purkujätteen tai muun soveltuvan asbestijätteen sijoittamiseen vaarattoman jätteen kaatopaikalle tai sen erilliseen eristettyyn osaan, jos noudatetaan seuraavia menettelyjä ja vaatimuksia:

33 §

Maanalaiseen sijoituspaikkaan hyväksyttävän jätteen kelpoisuusvaatimukset

Pysyvän jätteen maanalaiseen sijoituspaikkaan voidaan hyväksyä vain 25 ja 26 §:n ja vaarattoman jätteen maanalaiseen sijoituspaikkaan vain 27–31 §:ssä säädetyt vaatimukset täyttäviä jätteitä.

35 §

Poikkeuksen myöntäminen eräissä tapauksissa

Lupaviranomainen voi päättää, että biohajoavaa ja muuta orgaanista ainesta sisältävän jätteen sijoittamista koskevaa 28 §:n mukaista rajoitusta ei sovelleta 15 §:n mukaisesti esikäsiteltyyn jätteeseen, jos luotettavasti osoitetaan, että:

1) jäte ei ominaisuuksiensa vuoksi sovellu käsiteltäväksi muulla tavoin kuin sijoittamalla kaatopaikalle; tai

2) korvaava käsittelykapasiteetti saadaan käyttöön asetettavassa määräajassa.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu lupa voidaan myöntää enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan ja 2 kohdassa tarkoitettu lupa enintään kolmen vuoden määräajaksi kerrallaan.

36 §

Pysyviä orgaanisia yhdisteitä sisältävän jätteen hyväksymistä koskevat erityiset vaatimukset

Lupaviranomaisen oikeudesta poikkeustapauksessa hyväksyä pysyviä orgaanisia yhdisteitä sisältävän tai niiden saastuttaman jätteen sijoittaminen vaarallisen jätteen kaatopaikalle tai maanalaiseen sijoituspaikkaan säädetään pysyvistä orgaanisista yhdisteistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1021 7 artiklan 4 kohdan b alakohdassa.

39 §

Jätteen vastaanotto kaatopaikalla

Kaatopaikan pitäjän on huolehdittava, että jätettä kaatopaikalle vastaanotettaessa:

5) pidetään jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 36 §:n 2 momentissa säädetyin mukaisesti kirjaa vastaanotetusta ja kaatopaikalle sijoitetusta jätteestä;

47 §

Seuranta- ja tarkkailusuunnitelma

Sen lisäksi, mitä jätelain 120 §:ssä ja jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 41 §:ssä säädetään, kaatopaikan pitäjän laatimassa seuranta- ja tarkkailusuunnitelmassa on oltava tiedot toimista:

49 §

Seurannasta ja tarkkailusta annettavat tiedot

Kaatopaikan pitäjän on kunkin vuoden helmikuun loppuun mennessä tai ympäristöluvassa määrättyinä ajankohtana toimitettava valvontaviranomaiselle seuranta- ja tarkkailua koskevat edellisen vuoden seuraavat tiedot:

- 1) kaatopaikalle sijoitetun jätteen määrä jätelajeittain seuraavasti eriteltynä;
 - a) orgaaninen yhdyskuntajäte;
 - b) muu kuin a kohdassa tarkoitettu yhdyskuntajäte;
 - c) muu kuin a kohdassa tarkoitettu orgaaninen jäte;
 - d) muu kuin a–c kohdassa tarkoitettu jäte;
- 2) kaatopaikalta muuta käsittelyä varten toimitetun jätteen määrä jätelajeittain;
- 3) yhteenveto 4 luvun mukaisesti tehdyistä perusmäärittelyistä ja vastaavuustestauksista;
- 4) tiedot jätetäytöstä ja kaatopaikan jäljellä olevasta tilavuudesta;
- 5) tiedot jätetäytön ja kaatopaikkakaasun sekä kaatopaikka-, pinta- ja pohjavesien tarkkailun järjestämisestä sekä yhteenveto tarkkailun tuloksista;
- 6) selvitys kaatopaikan ympäristökuormituksesta ja ympäristöhaittojen torjumiseksi toteutetuista toimituksista;
- 7) selvitys poikkeuksellisista tilanteista.

Lisäksi edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua jätettä koskeviin valvontaviranomaiselle toimitettaviin tietoihin on liitettävä jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 36 §:n 2 momentissa säädetyt tiedot.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tietoa on toimitettava valvontaviranomaisen tietojärjestelmään tai valvontaviranomaisen kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

51 §

Seurantatietojen kokoaminen ja toimittaminen komissiolle

Suomen ympäristökeskuksen on koottava kaatopaikoista annetun neuvoston direktiivin 1999/31/EY 5 artiklan täytäntöönpanon seuranta- ja tarkkailua koskevat tiedot yhteistyössä Tilastokeskuksen kanssa ja huolehdittava vuosittain tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle mainitun direktiivin 15 artiklan mukaisesti. Suomen ympäristökeskuksen on lisäksi huolehdittava 36 §:ssä tarkoitettuja poikkeuksia koskevan tiedon toimittamisesta Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin jäsenvaltioille.

52 §

Kaatopaikan ympäristölupa

Kaatopaikan ympäristölupaa koskevasta hakemuksesta ja lupa-asian käsittelystä säädetään ympäristönsuojelulaisissa ja ympäristönsuojelusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (713/2014).

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2021. Asetuksen 39 ja 49 § tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2023.

Helsingissä 25.11.2021

Ympäristö- ja ilmastoministeri Emma Kari

Hallitussihteeri Sirkku Jaakkola

Kaatopaikan pohja- ja pintarakenteet

1. Pohjarakenteiden tiiveysvaatimukset

Kaatopaikan maaperän (kivennäismaa tai kallio) on täytettävä sellaiset veden kyllästämän maan vedenläpäisevyys- (K) ja paksuusvaatimukset, että niiden yhdistetty vaikutus vastaa vähintään seuraavia vaatimuksia:

- 1) vaarallisen jätteen kaatopaikka: $K \leq 1,0 \times 10^{-9}$ m/s ja paksuus ≥ 5 m;
- 2) vaarattoman jätteen kaatopaikka: $K \leq 1,0 \times 10^{-9}$ m/s ja paksuus ≥ 1 m;
- 3) pysyvän jätteen kaatopaikka: $K \leq 1,0 \times 10^{-7}$ m/s ja paksuus ≥ 1 m.

2. Pintarakenteiden kerrokset

Kerros	Vaarattoman jätteen kaatopaikka	Vaarallisen jätteen kaatopaikka
Pintakerros ≥ 1 m	Vaaditaan	Vaaditaan
Kuivatuskerros $\geq 0,5$ m	Vaaditaan	Vaaditaan
Tiivistyskerros $\geq 0,5$ m	Vaaditaan	Vaaditaan
Keinotekoinen eriste	Ei vaadita	Vaaditaan
Kaasunkeräyskerros	Vaaditaan	Tarpeen mukaan

Kaatopaikalle hyväksyttävän jätteen kelpoisuusvaatimukset

1. Pysyvän jätteen kaatopaikka

Taulukko 1 Pysyvän jätteen kaatopaikalle ilman testausta hyväksyttävä jäte

Taulukko 2 Pysyvän jätteen kaatopaikalle hyväksyttävän muun kuin taulukossa 1 tarkoitetun jätteen kelpoisuusvaatimukset (liukoisuusominaisuuksien raja-arvot)

Taulukko 3 Pysyvän jätteen kaatopaikalle hyväksyttävän muun kuin taulukossa 1 tarkoitetun jätteen kelpoisuusvaatimukset (orgaanisten aineiden pitoisuuksien raja-arvot)

2. Vaarattoman jätteen kaatopaikka

Taulukko 4 Vaarattoman jätteen kaatopaikalle yhdessä kipsipohjaisen jätteen kanssa hyväksyttävän vaarattoman jätteen kelpoisuusvaatimukset

Taulukko 5 Vaarattoman jätteen kaatopaikalle yhdessä hyväksyttävän vaarattoman jätteen ja vakaan reagoimattoman vaarallisen jätteen kelpoisuusvaatimukset (liukoisuusominaisuuksien raja-arvot)

Taulukko 6 Vaarattoman jätteen kaatopaikalle yhdessä hyväksyttävän vaarattoman jätteen ja vakaan reagoimattoman vaarallisen jätteen kelpoisuusvaatimukset (muut vaatimukset)

3. Vaarallisen jätteen kaatopaikka

Taulukko 7 Vaarallisen jätteen kaatopaikalle hyväksyttävän jätteen kelpoisuusvaatimukset (liukoisuusominaisuuksien raja-arvot)

Taulukko 8 Vaarallisen jätteen kaatopaikalle hyväksyttävän jätteen kelpoisuusvaatimukset (muut vaatimukset)
